

Samhälle och
Socialt Utbud

SOS *Aktuellt*

Tidningen som för den finlandssvenska handikappades talan och granskar det sociala utbudet | ISSN 1795-410X | Prenumerera för 12€ | 1/2011 | Februari

DUV-teatern gör succé på Nationaloperan i Helsingfors.

En rovfågel flyger in inspirerad av Carmen är redan efter bara några veckor legendarisk.

Sidan 6-7.

Innehåll

SOSAktuellt

Adress:
Apolllogatan 15 A 7,
00100 Helsingfors

Telefon:
044-5554388

Ansvärlig utgivare:
Finlands Svenska
handikappförbund
09-496446

Ansvärlig redaktör:
Anna Caldén
Ordförande för Finlands
Svenska Handikappförbund

Redaktionschef:
Daniela Andersson
044-5554388
daniela.andersson@
kolumbus.fi

Medarbetare
Johanna Wikgren-Roelofs
Christina Lång
Tom Sörhannus
Thomas Rosenberg
Helena Forsgård

Layout
Erkki Tuomi / Neodesign
Laura Takatalo / Neodesign

Tryckeri
KSF Media Ab
ISSN 1795-410X

**Artiklar, feedback,
insändare**
daniela.andersson@kolumbus.fi

Övrig e-post, vill du
ha tidigare utgivna
nummer?
ulf.gustafsson@kolumbus.fi

www.sosaktuellt.fi

- s.2-3 Köptjänster eller organiserat samarbete?**
Ulf Gustafsson
- Det blir ett bra år i år!**
Daniela Andersson
- s.4-5 En dröm som går i uppfyllelse**
Tom Sörhannus
- Ny verksamhetsledare vill se förnygring**
Tom Sörhannus
- s.6-7 En rovfågel flyger in**
Christina Lång
- Juristens kolumn: Riksdagsval och hemkommunsval**
Ulrika Krook
- s.8-9 Grupp för vuxna med ADHD fyllde ett stort tomrum**
Helena Forsgård
- Kompisar**
Annika och Daniel Wilms
- s.10-11 Grunden Media**
Christina Lång
- s.12-13 De västnyländska familjerna får stöd på Familjehörnan i Ekenäs**
Daniela Andersson
- Kynnys kommentarer**
Thomas Rosenberg
- s.14-15 Eva-Maria Kankainen ska skapa en pool för personlig assistans**
Malin Johansson
- NOTERAT: Frivilligåret**
- NOTERAT: Premiärkurs för mor- och farföräldrar**
- NOTERAT: Klas Lindfors från Jakobstad utsedd till Årets Brailör**
- s.16 Händelsekalendern 2011**

Vill du annonsera i SOS Aktuellt?

Priser 2011
Helsidesannonser: 600 euro
Halvsida: 300 euro
¼ sida: 150 euro

Vill du ha annons i annat format? Tag kontakt så anpassar vi priset till din annonsstorlek! Medie-kort finns på www.sosaktuellt.fi

Kontakta:
Annonsansvarig:
Daniela Andersson,
044-5554388, daniela.
andersson@kolumbus.fi

Utgivning och prenumerationer 2011

SOS Aktuellt utkommer 6 gånger år 2011.

- Nr 2 utkommer vecka 13.**
Deadline för material den 22 mars.
- Nr 3 utkommer vecka 21.**
Deadline för material den 17 maj.
- Nr 4 utkommer vecka 33.**
Deadline för material den 9 augusti.
- Nr 5 utkommer vecka 41.**
Deadline för material den 4 oktober.
- Nr 6 utkommer vecka 49.**
Deadline för material den 28 november.

Fortlöpande årsprenumeration för papperstidningen: 12 euro. Tidsbestämd årsprenumeration: 14 euro. Lösnummer: 3,50 styck. Vid lösningsbeställning fakturerar vi 1,50 euro i hanteringsavgift. Utrikesporto: 5 eur (Europa), 10 eur (Övriga världen). Tillgängligt format för synskadade (rtf-format, tidningen kommer i e-posten) kostar endast 7 euro/år.

1. Beställ via internet.
Fyll i prenumurationsblanketten på www.sosaktuellt.fi eller e-posta pren@sosaktuellt.fi

2. Eller ring 044-555 4388, eller Handikappförbundet 0500-418 272

LEDARE

Köptjänster eller organiserat samarbete?

I och med att det nya samarbetsförbundet kring funktionshinder grundades i höstas gick det handikappolitiska samarbetet in i en ny fas. Från och med början av nästa år (2012) är det tänkt att SAMS skall överta administrationen av de juridiska ombuden, stödpersonverksamheten och SOS Aktuellt. Därtill planerar SAMS att grunda en översättningspool för försäljning av översättningstjänster.

På det riksomfattande planet är en tillräcklig representativitet och juridisk sakkunskap en förutsättning för en effektiv intressebevakning. SAMS har inte bara allt detta utan också goda möjligheter till att erbjuda service och tjänster på svenska åt enskilda och föreningar som inte själva har möjlighet att vara representerade i samsarbetsorganisationen.

Det problem som den nya konstellationen tillsvärdare inte har lyckats lösa är hur ett fungerande samarbete på lokalplanet skulle

fungera. Dvs det organisatoriska samarbete mellan olika grupper av funktionshindrade som för närvarande bedrivs av handikappföreningarna i södra Finland och Österbotten.

En logisk följd av att förbunden har lämnat det riksomfattande handikappförbundet är att deras medlemsföreningar skulle följa deras exempel och lämna handikappförbundets regionala samarbetsföreningar. Syftet med SAMS är också att knyta medlemsföreningarna närmare till sina moderförbund. De enda som skulle ha ett organiserat intresse av att samarbeta lokalt över handikappgränsen efter detta skulle då vara personmedlemmar, fria organisationer och mindre svenska föreningar som hör till finska förbund.

Har vi råd med en sådan segregering?

Inom Invalidförbundet arrangerade man i höstas ett gemensamt regiontorg där tillställningen var gemensam för alla rörelsehindrade trots att vi svenskspråkiga hade eget program. Kanske det är lösningen?

Personligen tror jag att tillgång till service och tjänster inte är tillräckligt starka argument för att stimulera verksamhet i våra handikapporganisationer. Färdiga handikappolitiska lösningar lockar varken unga till deltagande eller äldre till frivilliga initiativ. Inom handikappförbundet var det känslan av eufori då vi för första gången övervann våra fördomar gentemot varandra och lärde oss leva som jämlikar som var den drivande kraften. Samma känslor är drivkraften bakom vårt samarbete än idag. Vårt svar på det nya handikappolitiska klimatet där man ställer offentlig finansiering mot frivilligt samarbete på gräsrotsnivå är därför att söka oss tillbaks till våra rötter. Detta har vi lyckats med genom att välja endast funktionshindrade från våra egna led till vår styrelse. Som svenskspråkiga representanter i stora finskspråkiga förbund så har våra styrelsemedlemmar kanske inte så mycket att säga till om. Särskilt som deras finskspråkiga förbund endast behöver träffa ett avtal om att köpa tjänster direkt av SAMS

för att erhålla en ursäkt att också föra vår talan i alla andra sammanhang. Under vårt första styrelsemöte dryftade vi möjligheten att styrelsemedlemmarnas finskspråkiga moderorganisationer skulle sluta upp bakom handikappförbundet av solidaritetsskäl. Trots allt känner vi funktionshindrade över språkgränsen ju också varandra. Detta skulle inte bara ge deras svenskspråkiga medlemmar tillgång till samma service och tjänster som medlemmarna i de övriga svenska organisationerna utan därtill också en genuin representation i SAMS styrelse via handikappförbundet.

Ulf Gustafsson
Generalsekretärare
Finlands Svenska
Handikappförbund rf

REDAKTÖRENS ORD

Det blir ett bra år i år!

Glädjen stod högt i tak då vi någon vecka före jul fick det positiva beskedet från RAY att finansieringen för SOS Aktuellt ännu fortsätter detta år! Vi kan inte vara mer nöjda och det var den finaste julkappen vi på redaktionen och Finlands Svenska Handikappförbund kunde få.

Det bevisar ju att RAY uppskattar tidningen och efter all positiv e-post jag mottagit på sistone så tror jag nog att vi

kan vara övertygade om att vi fyller behovet av en socialpolitisk tidning och uppfyller vårt journalistiska uppdrag. Vårt jobb var inte förgäves. Nu har vi förstås också chansen att göra ett ännu bättre jobb och utveckla oss åt något håll. Men vilket är hålet?

Gräsrot, höjdarnivå eller en gyllene medelväg? Det är frågan som också ni läsare kan påverka. SOS Aktuellt håller stormöte i slutet av februari, då dryftar vi frågor som dessa. Själv tycker jag att vi har en bra balans i innehållet för tillfället och att vi hittat vår visuella look. Men

allt kan ju göras ännu bättre. Utvecklingen av webben har tyvärr fallit på efterkälken nu då pengarna truttit och vi koncentrerat oss på innehållet i papperstidningen. Men tidningen går fortfarande att läsa även på webben och det blir en av de stora frågorna på stormötet. Papperstidning eller elektronisk? Personligen vill jag hålla kvar papperstidningen. Jag har så många personliga bekanta som jag vet att aldrig skulle läsa SOS Aktuellt mer om den enbart kom ut på nätet, för de har varken nät eller dator. Jodå, det finns av dem!

Jag vill ännu också tacka alla ni som kämpat för oss och vår sak. Och samtidigt välkomna alla nya fräscha ansikten inom förbunden.

Jag känner på mig att det blir ett bra år i år! Enligt den kinesiska kalendern har Harens år just börjat. Harens tecken är lugnt och mjukt. Haren tros traditionellt lova ett gynnsamt år och efterträder den mer tumultartade och nyckfulla Tigerns tecken. Det välkomnar även vi!

Daniela Andersson
Redaktionschef

Nyheter

Text&bild: Tom Sörhannus

En dröm som går i uppfyllelse

Finlands Svenska Handikappförbunds nya ordförande Anna Caldén har både praktisk erfarenhet av funktionsnedsättning i och med att hon själv har diastrofisk dysplasi och teoretisk genom sin utbildning. För närvarande studerar hon vid Åbo Akademi i Vasa.

Det är en dröm jag haft, säger Finlands Svenska Handikappförbunds nya ordförande Anna Caldén om sitt uppdrag. Positiv arbetsnarkoman med ett brinnande intresse för handikappfrågor och en stark tro på människans egen förmåga. Så kan man beskriva Handikappförbundets nya ordförande. Det är egenskaper hon kan ha nytta av i sin nya uppgift och de utmaningar som ligger framför förbundet.

– Det är jättespännande med det här uppdraget. Jag älskar att jobba med de här frågorna, säger Anna Caldén.

När man sitter mittemot Anna och lyssnar till henne råder det inget tvivel om att det ligger mera än bara ord bakom det hon säger. Hon sprudlar av energi och man kan känna passionen som brinner inom henne. Sedan år 2004 sitter Anna med i stadsfullmäktige i Nykarleby, och det var via det invalet hon först kom i kontakt med handikappförbundet.

– Jag var 23 år då och yngst i fullmäktige, och Daniela Andersson gjorde en intervju

Anna Caldén

Aktuellt: Ny ordförande för Finlands Svenska Handikappförbund. Efterträdde Mikael Sjövall.

Ålder: 30 år.

Utbildning: Socionom YH.

Gör: Studerar till pol.mag. inom socialpolitik vid AA i Vasa. Har gjort specialisering inom främjande av psykisk hälsa. Har gradun kvar, ämne familjevård.

Bor: I Vasa, men är skriven i Nykarleby.

Övriga aktiviteter: Sjunger i kör, tränar zumba, aktiv i Steven Frostdahls stödgrupp i riksdagsvalet, medlem av stadsfullmäktige i Nykarleby.

Förebild: Mikael Andersson, författare till boken, Armlös, benlös men inte hopplös.

Citat: "Det är lika mycket mitt ansvar som samhällets ansvar att samhället går framåt."

Framtidsdrömmar: Riksdagen och att jobba med frågor inom psykologi.

med mig för SOS Aktuellt. Jag hade ju känt till de här frågorna redan tidigare, bland annat genom Carola Lithén i Österbotten, men jag var inte insatt i vad handikappförbundet jobbade med.

Sedan dess har hennes kontakt med förbundet ökat, och hon har vid flera tillfällen varit moderator vid förbundets generalförsamling och föreläst vid stödpersonverksamheten. Föreläser är något hon gör mycket i dag, både för studerande och för olika organisationer.

– Jag föreläser om handikapplagstiftningen, om positivt tänkande och om funktionsnedsättning. Jag behöver inte ens bjuda ut föreläsningarna, utan folk tar kontakt och vill att jag ska komma ut och prata.

Händer mycket gott på handikappfronten

Hur ser du på det som händer på handikappfronten i dag?

– Det händer mycket gott. Lagstiftningen revideras och Vampo programmet är oerhört positivt. För första gången finns det i Finland klart utsagt vad som behöver göras och en tidtabell för när det ska vara gjort. Det går hela tiden mot det bättre, men det är en lång väg att gå.

Den reviderade handikapplagstiftningen i Finland började gälla från hösten 2009.

– Den största ändringen var den subjektiva rätten till person-

lig assistens för personer med grav funktionsnedsättning.

Vilka visioner har du för förbundet?

– Vi måste fundera på vilken roll förbundet ska ha. Vi ska ha ett strategiseminarium i februari eller mars när vi ska fundera på sådana frågor. Förbundet har en viktig roll som bevakare av de finlandssvenska handikappades intressen. Jag vill att det ska vara lätt att ta kontakt med oss och försöker vara tillgänglig.

Sysselsättningen är en annan fråga som ligger henne varmt om hjärtat.

– Ett jobb är ju inte bara lön, det är att ha en uppgift och vara behövd, och motverkar marginalisering. Många med funktionshinder är välutbildade och det finns möjligheter för arbetsgivare att få stöd. Alla kan inte jobba, men de som kan ska få göra det.

Andra viktiga frågor som Anna tar upp är stödpersonverksamheten och samarbetet med juridiskt ombud, samt tidningen SOS Aktuellt där hon nu också är ny ordförande för redaktionsrådet.

– SOS Aktuellt är en bra tidning och en tidning att vara stolt över. Jag hoppas att den får vara kvar. En fråga vi kommer att fundera på är vem vi vill rikta oss till.

Vända blad och se framåt

Hur ser du på omorganisationen med Sams?

– Handikappförbundet är ju ännu inte medlem i Sams, och det är bland annat en fråga vi ska diskutera på seminariet. Vår avsikt är att ansöka om medlemskap i Sams. Alla har en viktig roll och vi ska jobba tillsammans. Nu vänder vi blad och ser framåt.

En sak är i alla fall klar, det är en aktiv ordförande Handikappförbundet fått.

– Jag är en arbetsnarkoman och det är väl min sämsta sida. Man måste lära sig att prioritera. Man blir inte alltid så omtäkt om man säger nej, men man måste också kunna säga stopp.

...och en som har klart för sig vad hon vill med det hon gör.

– Jag vill vara en förebild och förändra attityder. När jag blir pensionär vill jag kunna se tillbaka på att jag åstadkommit något inom handikappsektorn. Det är min livsuppgift. ■

Nyheter

Text & bild: Tom Sörhannus

Ny verksamhetsledare vill se föryngring

Vid årsskiftet fick Finlands Svenska Socialförbund en ny verksamhetsledare då Maria Helsing efterträdde Boris Björklund på posten. Det var en föryngring inom förbundet, och föryngring är något Maria gärna vill jobba vidare med. Hon är Vöråbo, utbildad politices kandidat och jobbade senast som t.f. fritidssekreterare på Vörå-Maxmo kommun. Hennes första stora uppgift blir att arrangera förbundets kongress som hålls i april.

Vem är då Maria Helsing?

– Jag är Vöråbo och har bott här hela livet, förutom några år i Vasa då jag studerade som intensivast. Jag är 24 år, utbildad politices kandidat men siktar på att få min magisterexamen under det här året. Tillsammans med min sambo Christer som kommer från Borgå håller vi på och bygger hus i Lotlax i Vörå.

Maria kommer närmast från jobb inom Vörå-Maxmo kommun där hon som t.f. fritidssekreterare hade ansvar för idrotten, ungdoms- och kulturfrågor och delvis nykterhetsfrågor.

– Där kom jag i kontakt med sociala frågor bland annat genom det förebyggande nykterhetsarbetet, säger Maria.

Hon var även med och startade upp ungdomsrådet i kommunen. Dessutom har hon varit med och arrangerat Vörå-Maxmo dagarna och som aktiv inom Finlandssvensk Idrott var hon projektledare för West Coast Race när stafettävlingen återupplivades 2007.

Är du själv aktiv som idrottare?

– Bara som motionär, men jag håller på med ridning och har haft egen häst sedan jag var fem år. Så jag är en hästflicka.

Socialförbundet på Facebook

Maria tillträdde tjänsten vid årsskiftet, och var på inskolning ett par månader innan dess.

– Den mesta tiden hittills har gått åt till att läsa in sig på området. I och med att jag studerat socialpolitik har jag de teoretiska grunderna, men nu vill jag lära mig också det praktiska.

Sin första prägel har hon redan hunnit sätta på förbundet, i och med att socialförbundet numera har en egen facebook-sida. Det här är ett led i strävan att föryngrar förbundets medlemskår.

– Jag vill nå ut till nyutexaminerade, till studentkåren och till studerande inom det sociala området.

Vad har du för andra visioner för förbundet?

– Att bygga upp starka nätverk inom förbundet, men också till andra finlandssvenska förbund. Andra viktiga saker är att kunna erbjuda kurser i hela Svenskfinland och att förbundet är en aktiv aktör i de reformer som är på gång och är med och påverkar dessa.

Finlandssvenska socialförbundet omfattar som namnet säger hela Svenskfinland. Förbundet är skrivet i Helsingfors och håller också sina möten där, och det innebär att det blir en del resande för Maria i den nya tjänsten.

– Det blir roligt att få en vidare syn och bredare perspektiv. Redan i dag reser hon dock en del i och med att förbundets kansli finns i Bennäs i Pedersöre. Ett par dagar i veckan jobbar hon hemifrån Vörå, och det är tänkt att kansliet ska flyttas dit i vår.

Vilke ha ny utmaning

Vad var det som fick henne att söka den här tjänsten?

– I och med att jag studerat inom det sociala ville jag få mera praktiska insikter i vad den sociala sektorn innebär. Jag ville också ha en ny utmaning och prova på en ny bransch, och sociala frågor har alltid intresserat mig. Jag kände att jag hade gjort det jag ville inom fritidssektorn.

Vad är det som är aktuellt inom socialförbundet just nu?

– Det som är aktuellt nu och som tar nästan all min tid att planera är förbundets kongress som hålls i Korsholm i april.

Rubriken för årets kongress är Anhöriga, närstående och

frivilligheten inom social- och hälsovården. Kongressen hålls på Korsholms vuxeninstitut med mat och logi på hotell Vallonia den 11-12 april.

– Man kan redan nu anmäla sig till kongressen och det kan man göra till mig, hälsar Maria.

Hon tar också gärna emot önskingar och tips om kurser och utbildningar. ■

Maria Helsing från Vörå tog över som ordförande i Finlands Svenska Socialförbund vid årsskiftet. Hon vill gärna se en föryngring av medlemskåren.

Nyheter

Text: Christina Lång
Bild: Stefan Bremer/Finlands Nationalopera

EN ROVFÅGEL FLYGER IN

För oss som fått följa med DUV-Teatern från den första workshopen för cirka femton år sedan till årets storsatsning har utvecklingen varit en fantastisk resa. Den första operan *En rovfågel flyger in* inspirerad av Carmen i samarbete med Nationaloperan och dansskolan Blue Flamenco lämnar ingen oberörd.

En sakral stämning uppstår när DUVs åtta skådespelare, dansarna och Operans solister intar Almisaalens scen och med sin intensitet och totala närvaro gör en föreställning som fascinerar publiken och följaktligen blivit en stor succé. Det är i allra högsta grad en glamorös föreställning med färgsprakande dräkter och engagemang utan like. För mig var slutscenen magisk när

Pia Renes formade läpparna till sitt *L'amour* och åstadkom hörbart ljud. Hon kommunicerar vanligen med tecken men har i den här produktionen fått kontakt med sin röst!

Operan som grupperna jobbat med i två år är en helt ny värld och de medverkande har fått vidga sina vyer. DUV-Teatern har under ledning av regissören **Mikaela Hasan** satt upp många

klassiker och styrkan ligger i att de utvecklingsstörda skådespelarna själva aktivt får vara med och utforma innehållet. Det har alla gånger varit spännande att uppleva de kreativa lösningarna med utgång i skådespelarnas talanger. Från att ha börjat i DUV-föreningens egna lokaler och sedan bytt upp sig till andra scener har inspirerat både teatergänget och publiken.

Annina Blom har varit producent den här gången och tycker att det varit otroligt givande på många plan att få medverka.

För en producent är det inte självklart att vara med om repetitionerna, men i det här projektet har det varit svårt att hålla sig borta för varje gång är viktigt liksom själva processen fram till premiären.

– Det har varit intressant att få följa med skådespelarnas och dansarnas process att hitta sin egen roll. Det har varit lärorikt att följa med själva mötet mellan de olika konstarterna; dans, teater, operasång och hitta skärningspunkterna. Både på och bakom scenen handlar det alltid om fullständig ärlighet, något man inte alltid träffar på inom det övriga professionella fältet, anser Blom.

Operan är bäst!

Så säger veteranen, 48-åriga **Yvonne Heins** som varit med från början, åtminstone sedan DUV-Teatern etablerade sig för cirka tio år sedan. Det är roligt att uppträda är hennes spontana kommentar när vi efter de tre första föreställningarna träffas på Kärkullas dagcentral i Helsingfors, där hon till vardags jobbar i sygruppen. Hon har gillat alla tidigare pjäser, men ingen av dem kan mäta sig med Carmen. Att få vara på Operan och spela två roller har varit spännande.

Att spela den sjuka mamman var lite jobbigt, tycker hon, för hon måste hosta hela tiden. Som torggumman Pastia trivdes hon utmärkt. Speciellt förtjust är hon över av att hon varje dag fick riktiga, färskblommor att sätta i håret. Hon hade fått

Johan Blomberg som Escamillo omgiven av Emma Palomäki, Emma Liekari, Inka Timgren och Siiri Tiilikka.

Yvonne Heins, i grönt, spelar både den sjuka mamman och Pastia i DUV-teaterns Carmen.

välja den fina klänningen själv och gillade att med sin solfjäder viftande gå omkring med en vagn med blommor och frukter och ropa: Kom och köp frukter!

Den rollen är som gjord för henne. Före föreställningarna har hon uppmanat alla mer och mindre bekanta att köpa biljetter till föreställningarna.

Det var ljuvligt att se flickorna från Blue Flamenco dansa, men det är inget för mej, tror Yvonne. Hon talar både svenska och finska och kom bra överens med dansarna, som hon inte träffat tidigare. Hon trivs i det sammansvetsade DUV-gänget och ser gärna att det kommer med flera.

På dagcentret jobbar också en annan skådespelare, nämligen **Johan Blomberg** och vid kaffet börjar vi tala om vilka pjäser de här två skulle vilja vara med i.

– Min drömroll är Törnrosa, svarar Yvonne snabbt. Hon har läst sagan och har ingenting emot att sova i hundra år bara prinsen kommer och väcker henne. Och prinsen ska vara **Pale Olin** för han är en prima figur.

– Jag är sångare, säger Johan stolt. Om han får välja roll så skulle han vara Emil i Lönneberga och göra hyss och sen sitta i snickarbo.

Före premiären hade det varit lite pirrigt och det hade syntts i arbetsgemenskapen. När den var över och med alla trevliga människor som berömt dem hade spänningen släppt och kvar finns bara spelglädjen.

Båda vill vara med länge än och är mäktigt imponerade av sina diplom och tavlor med sina porträtt som de fick på jubileumsfesten efter sista föreställningen på Operan. Det är inte alla som har stora inramade fotografier, tagna av **Stefan Bremer**, att hänga upp som minne av en oförglömlig uppsättning. ■

Juristens kolumn

Riksdagsval och hemkommunsval

Den 17 april är det riksdagsval. Din hemkommun avgör vilken valkrets du hör till och vilka kandidater du kan rösta på. Tanken slog mig att det inte är självklart att flytt till en annan ort automatsikt innebär att valkrets byts eller att friheten att välja hemkommun för att kunna rösta i en viss valkrets är möjlig.

Vissa äldre personer och personer med funktionsnedsättning vill byta hemkommun och därmed valkrets, men tidigare och nuvarande bestämmelser hindrar det. En del kanske undrar om jag inte följt med de lagändringar som trädde i kraft 1.1.2011. Det har stått i tidningarna att hemkommunlagens och socialvårdslagens lagändringar gör att bland annat personer med funktionsnedsättning och äldre personer får större frihet att välja hemkommun. Det finns två möjligheter. För det första kan en person som behöver institutionsvård, boendetjänster eller familjevård välja att bli invånare i den kommun inom vars gränser hon/han redan i verkligheten bor. För det andra kan en person som på grund av sin ålder eller sin funktionsnedsättning eller av någon annan orsak inte kan bo självständigt ansöka om att servicebehovet och ordnandet av tjänsterna bedöms i den kommun som personen önskar flytta till.

Inom handikappsektorn är det efterlängta ändringar, bland annat för att Finland ska kunna ratificera FN-konventionen om mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Jag kan också tänka mig att det finns äldre personer och deras anhöriga som har väntat på lagändringarna, för att kunna ta hand om varandra mer än vi gör idag, något som exempelvis talman **Sauli Niinistö** uttalat sig om.

Vi jurister får ibland höra att vi hänger upp oss på ett ord eller en mening. Våra medarbetare kan ibland förundra sig över hur vi kan sitta och fundera, diskutera och skriva utlåtanden om, hur

ett ord eller en mening i ett lagförslag behöver bytas ut för att uppnå målet med en lagändring eller för att förbättra situationen för verksamhetens målgrupp. Hemkommun- och socialvårdslagens ändringar är ett exempel. Juristerna och andra tjänstemän inom handikapporganisationerna har skrivit flera utlåtanden och uttalat sig vid flera höranden om hur några ord i lagförslaget leder till en otydlig lagstiftning. Ändringarna till och med inskränker rättigheterna, istället för att utöka dem. Handikappsektorn representerar framfört och förklarar vad det i praktiken kan innebära att använda vissa begrepp. Denna sakkunskap som finns inom intresseorganisationerna finns nödvändigtvis inte på annat håll. Därför är det viktigt att den tillvaratas i lagstiftningsprocesser. Denna kompetens kompletterar annan kompetens.

Orsaken till ett visst missnöje med lagändringarna är att användningen av begreppen "boende med boendeservice" och "inte kan bo självständigt" är otydliga. De kan leda till motstridig och oklar lagtolkning. Personkretsen som berörs av inskränkningar i friheten att välja hemkommun är otydlig. Något som inte borde få förekomma när det handlar om grundläggande rättigheter. Handikapporganisationerna frågar sig om detta verkligen var syftet med lagändringen.

Till kanske vissa personers förtret kommer åtminstone juristerna att vända och vrida på dessa begrepp och följa upp hur de tolkas. Något som förvaltningsutskottet uttalade sig om i sitt utlåtande till lagändringen.

Ulrika Krook
Juridiskt ombud, VH
Sauli Niinistö uttalat sig om.
Juridiskt ombud i Svenskfinland

Före mer information om bland annat Handikappforums utlåtanden kan ni kontakta oss på Juridiskt ombud i Svenskfinland.

Reportage

Text&bild: Helena Forsgård

När Marie Seppälä fick sin ADHD-diagnos fick hon en förklaring till sitt beteende och även lämplig hjälp. Ett av många knep i vardagen är att placera alla jobbiga tankar på ett moln som sedan får blåsa iväg.

Fakta:

ADHD står för Attention Deficit Hyperactivity Disorder eller uppmärksamhets- och hyperaktivitetsproblem. Det är ett vanligt funktionshinder som drabbar cirka fem procent av alla barn och som oftast finns kvar i vuxen ålder. Diagnosen är vanligare bland pojkar.

ADHD yttrar sig på olika sätt hos olika individer och under olika tidpunkter i livet. Till kärnsymtomen hör **uppmärksamhetsproblem** med bland annat koncentrationsvärigheter, slarvighet, glömska eller lättstördhet, **impulsivitet** som bland annat kan ge problem att hantera ostrukturerade situationer och **överaktivitet** som ger problem att reglera ens aktivitetsnivå, svårigheter att varva ner och sitta still kan varvas med extrem passivitet och utmattning. Många med ADHD blir lätt uttråkade och har svårt att slutföra en uppgift som de inte är väldigt intresserade av. En del personer med ADHD har bara ett av kärnsymtomen medan andra har flera.

Källa: Riksförbundet Attention, www.attention-riks.se

Grupp för vuxna med ADHD fyllde ett stort tomrum

Marie Seppälä har alltid känt sig utanför. Hon har inte hittat sin plats i tillvaron men försökt kämpa för att passa in med en rad misslyckade resultat som följd. I november 2009 när hon var 36 år fick hon äntligen en diagnos, ADHD, och nu har hon startat en diskussionsgrupp på Åland för vuxna med ADHD och för anhöriga till personer med samma diagnos.

Gruppen träffas en gång i månaden på Handicampen i Mariehamn, en kontors- och möteslokal för Ålands handikappförbund och dess medlemsföreningar. Ibland har man bjudit in en föreläsare från exempelvis olika myndigheter eller hjälporganisationer, ibland bara pratar man med varandra och ventilerar olika situationer och problem.

– Gruppen har visat sig fylla en stor funktion. Det har inte funnits något liknande tidigare för dem som är vuxna med ADHD, säger Marie Seppälä och tillägger:

– Vi delar förmodligen in oss i två grupper under våren så att de som har diagnosen träffas för sig och de anhöriga för sig.

Under våren ska hon också åka runt till landskapets skolor och prata och informera om ADHD.

– Mer kunskap behövs. Många har bestämda men tyvärr ofta felaktiga åsikter om hur en person med ADHD ska vara, säger hon.

Ett turbulent hem

Marie är verbal som få och berättar knivskarpt sin livshistoria. Hon växte upp i ett turbulent hem i Sverige med en finländsk mor och en våldsam och drogberoende far. När hon blev äldre och började jobba hop-

pade hon från en arbetsplats till en annan. Hon jobbade bland annat inom hemtjänsten, inom handeln, med lager- och logistikuppgifter och som lastbilschaufför. Men det slutade oftast på samma sätt: med konflikter och Marie blev deprimerad och sjukskriven.

– Det har varit mycket turbulent omkring mig och jag har haft otaliga kontakter med olika myndigheter, säger hon lugnt.

Marie fick två pojkar – de är i dag 15 och 12 år – och hon bodde en tid i Åbo (hon talar flytande finska) och kom till Åland i januari 2006 där hon numera bor med sina söner, ett par katter, en hund och en kanin i ett hus som hon hyr i Hammarland.

En underbar dag

Det var först på Åland som hon fick sin diagnos efter att ha genomgått en rad olika tester. För Marie var det "en underbar dag

i livet". Hon fick en förklaring till sitt beteende, hon fick en behörighet till sig själv. Hon fick också medicinen Concerta som ska förbättra uppmärksamheten och koncentrationsförmågan och minska impulsbetendet.

– Den har hjälpt mig. Jag kan fokusera bättre och jag kan bättre än tidigare avsluta det som jag påbörjat. Men det var också en sorglig dag. Jag är annorlunda och jag började fundera på hur jag behandlat människor i min närhet.

Med medicineringen följer programmet Fokus. Det innebär bland annat att Marie får mejl regelbundet med tips och råd. Hon har bland annat fått lära sig att placera struliga och återkommande tankar på ett moln som sedan får blåsa bort.

Skriver lappar

Tidigare hade Marie ingen större uppfattning om sina egna svag-

Reportage

Text: Stödpersonerna Annika och Daniel Wilms
Bild: Daniel Wilms

Kompisar

"Stödperson...det låter så dumt", säger Daniel. "Vi är ju kompisar". Vi sitter i bussen på väg till Esbo-boendet och funderar på vårt stödpersonsuppdrag. Fast uppdrag är också fel. Det känns inte som ett uppdrag när vi går dit. Kanske var det så i början, för vi visste inte riktigt vad det här programmet gick ut på.

Nu vet vi mer. Det har gått sju månader sedan vi började träffa Johan, Jocke, Jouko och Göran. Vi har gjort det en gång i veckan, vanligen på tisdagar klockan 19. Några gånger har vi bjudit på kaffe och kaka hos oss. Några gånger har vi gått på bio. Vi har också spelat kubb och fotboll och bowlat. Till och med lusat. På vintern har vi nästan varje gång spelat sällskapsspel. Memory, Afrikas stjärna, Bingo... I dag ska vi spela Bingo.

Vår grupp är lite annorlunda än stödpersonverksamheten brukar vara. Vanligen bildar klienten och stödpersonen ett par. Men vi, Daniel och Annika,

ville vara stödpersoner tillsammans eftersom Daniel kan så lite svenska. Och vi är stödpersoner för fyra: Jouko Anton, Johan Blomberg, Göran Bergström och Joakim Bäckström. Vi är alltså ett gäng i stället för ett par.

Träff varje vecka

Från början var det meningen att vi skulle träffas två gånger i månaden. Men det föll sig likasom naturligt att det blev varje vecka. Vi ville lära känna varandra ordentligt, och det gör man inte särskilt snabbt om man bara träffas två gånger i månaden. Det var också tänkt att vi skulle träffas två timmar åt gången, men Daniel jobbar långa dagar och våra träffar skulle gå så sent in på kvällen. Så nu umgås vi i ungefär en och en halv timme. Kortare stunder men oftare, och det passar oss alla.

Vi har lärt känna varandra bra och förstår bättre varandras humor, och varför vi reagerar som vi gör i olika situationer. Till och med Daniel hänger med fast han inte kan så bra svenska. Missuppfattar vi varandra så ber

vi om förlåtelse och förstår mer nästa gång.

När vi kommer in genom dörren får vi stora kramar. Det är två veckor sedan vi träffades, och det känns länge. Jag och Daniel har funderat på att flytta utomlands, och det jobbigaste med att lämna Esbo skulle nog vara att lämna våra fyra vänner. Efter kvällskaffet sätter vi igång med bingon. Vi hade glömt hur kul det är att spela sällskapsspel. Jag minns inte vem som kom på att vi skulle spela, men när vi började göra det på boendet så köpte vi hem Uno och Memory till oss själva också.

Det är mycket vi aldrig hade gjort om vi inte varit stödpersoner. Bowla och gå på bio är saker vi oftast inte tycker vi har tid med. Men när man tar sig tid är det verkligen värt det.

När det mörknat och vi åker hem är vi lika glada som alltid när vi hälsat på. Hur trötta vi än är på förhand – och det är vi ofta – känns det alltid bättre efter att vi fått skratta och slappna av med Jouko, Göran, Jocke och Johan. ■

Annika Wilms och Joakim Bäckström på boendet.

Reportage

Text: Christina Lång
Bilder: Grunden Media

Carola, vad är lyckan? En av bilderna som förmedlar Grundens budskap.

Grunden Media

Den känns direkt när man stiger in genom dörren till Grundens lokaler i centrala Göteborg, den speciella atmosfären av motivation och engagemang.

– Delaktigheten är a och o och det är viktigt att jobba i team där alla har en funktion enligt sina förutsättningar, berättar verksamhetsansvarige Peter Mattsson när vi går omkring i de olika rummen där det sjuder av olika verksamhetsformer.

Den informella stämningen skapar personliga och avslappnade möten, där alla vågar säga sin åsikt. Flera ställer frågor om den aktuella flyttningen till större utrymmen. Peter tar sig tid att lyssna och förklara. Och strör små humoristiska kommentarer till de flesta. En kvinna lyser upp när han med glimten i ögat frågar: Hur är det med den här gumman i dag då? Alla vill berätta om säsongens fantastiska händelse, att ha fått vara med i Kulturkalaset i Göteborg. Deltagarna gjorde allt själva, tillverkade all rekvisita, dekor m.m. För programmet engagerades en duktigt konstnärlig ledare och Grundens Media gänget gav jarnet. Temat

var: Att med små medel sätta färga på en grå vardag.

Det lönar sig att vara aktiv

Allt började med att man inom FUBs sektion Grundens startade ett projekt år 1997 och det drev så i tre år med Peter Mattsson som primus motor. Då gjorde man en film om Indiens utvecklingshämmande. Anna Strand och två andra åkte runt och visade filmen. Projektet sysselsatte elva anställda och år 2000 kom Grundens Media till som nu sysselsätter 45 personer. Med Göteborgs stad har man slutit ett ramavtal om 30 sysselsättningsplatser. Dessutom söker man projektpengar för nätverkande, material, teknik m.m.

– Vi har det bra, för folk vill komma hit och jobba, konstaterar Mattsson.

– Hit kommer praktikanter från yrkessärskolan och Grundens Media har bra rykte och är en välkänd arbetsplats bland arbetsterapeuter och

andra yrkesgrupper. Jobbarna lockar med sina kompisar.

Och man satsar på evenemang på gator och torg för synlighetens skull. Man är gärna med på de stora arenorna där det händer saker. Det är annars lätt att bli isolerad som i

sin tur kan leda till segregation. På Grundens Media jobbar man med materialproduktion, gör en tidning, video, närradio och musik. Man ordnar också politiska diskussioner där kändisar ställer upp. Radion är en bra informationskanal med en halv timmes

Verksamhetsansvarige Peter Mattsson på Grundens Media.

sändning tre dagar i veckan som når hela Göteborg. Man besöker handläggare, skolor, politiker och nyckelpersoner för att föra fram sitt budskap.

Viktigt att informera

Maria Johansson från Orust informerar gärna, speciellt gillar hon att prata med politiker för hon vill vara med i samhället på lika villkor som alla andra. Livet ska vara rättvist tycker hon och vill därför förebygga tråkiga situationer.

– Vi är vanliga människor och vi duger som vi är, intygar hon.

Demokrati är ett mycket viktigt tema. Inför valet 2002 gav föreningen Grundens ut en lättläst broschyr VALET ÅR DITT. Den gjordes av Grundens Media med stöd av Allmänna Arvsfonden och Justitiedepartementet. Man tar dessutom ställning till olika problem och bidrar till ökad kunskap om dem. Förutom tidning och radio gör man musik och ger ut skivor. I studion ger kapellmästaren Robban och solisten Bettan smakprov på musik de gillar. Båda övertygar tvåstämmigt att det hade varit både fantastiskt och magiskt att ha fått medverka i Kulturkalaset. ■

Anna Strand ingår i föreningen Grundens servicegrupp.

Fakta:

Föreningen GRUNDEN är en oberoende intressepolitisk förening för människor med intellektuella funktionshinder. Medlemmarna talar om fördomar, politik, kärlek och livet. De vill få sin röst hörd både nationellt och internationellt. Med verksamheten strävar Grundens efter bättre livskvalitet, bättre självförtroende och delaktighet för sina medlemmar. Föreningen har en egen butik, ordnar fritidssysselsättning och resor och driver daglig verksamhet. Se www.grunden.se

Grundens Media är en daglig verksamhet enligt LSS-lagen om stöd och service. Socialstyrelsen säger att: "Det bör vara personerna med funktionsnedsättningar som ska vara drivkraften i utvecklingen av den dagliga verksamheten. Grundens Media är följaktligen en vanlig arbetsplats med ovanliga arbetsmetoder. Grundens Tidning vänder sig i första hand till medlemmar. Man försöker göra en så lättförståelig tidning som möjligt. Musikgruppen arbetar med allt som har med musik och ljud att göra. Musik, filmer, bildspel och teater. Musikgruppen har även två band. Radio och webbradio med aktuella händelser, nöjen, musik och människor i Göteborg och världen. Video. Grundens Media ger utbildning i att filma och redigera film. Filmgruppens storlek beror på de olika filmprojekten. Det är allt från det lilla med en person bakom och en framför kameran till filminspelningar med producent, regissör, manusförfattare, skådespelare, dekor, kostym, smink, ljud, ljus och catering. Man samarbetar också med andra filmare. Två filmer kan speciellt nämnas: KLICK om kärlek och relationer och DUBBELT UTSATT - en film om våld mot kvinnor med intellektuell funktionsnedsättning. Filmen vill bidra till att det dolda våldet blir synligt och på längre sikt göra så att kvinnor utsatta för våld ska få det stöd de behöver. www.grundenmedia.se

RÄTTEN TILL ARBETE

I ett gott samhälle ska alla ha rätt till arbete som anpassas till personerna och de individuella resurserna. Alla kan arbeta på sitt sätt. Arbete på den öppna arbetsmarknaden är ett av målen. Den visionen framfördes redan i medlet av 1990-talet på en världskongress för personer med funktionsnedsättningar, som hölls i New Delhi i Indien.

Anna Strand, dåvarande ordförande i föreningen Grundens i Göteborg, omfattar de här tankegångarna. Fördomsfritt talade hon på kongressen i Indien om sitt arbete och sina drömmar. Det var en fröjd att se henne sitta i panelen och som åhörare få lyssna till hennes glädje och spontanitet, övertygelse och stolthet när hon berättade om sina erfarenheter.

– Jag är kaféarbetare från Göteborg. Tidigare jobbade jag på dagcenter. En del människor säger att vi inte kan arbeta för att vi är utvecklingshämmande. Det har

vi aldrig sagt. Alla borde få göra vad de kan. Arbetet på dagcenter är lika mycket värt som andra, till och med lika mycket värt som statsministerens arbete. Det tar längre tid innan jag förstår. Det får jag leva med. Det gör inget för jag vet att jag är bra på något annat sätt. Jag förstår. Det svåra är att andra inte förstår. Det är mitt största handikapp. Före dagcenteret var jag i yrkessärskola på hushållslinjen. Jag gillar att jobba i kök. Det är inte för stressigt. Jag vill helst jobba i ett litet kök. Jag vill lära mig planera matlagning. Hur mycket deg behövs det till hundra bullar? På dagcenteret fick vi göra samma saker varje dag. Ingenting nytt. Vi var många utvecklingshämmande på samma ställe. Där fick vi göra terapijobb, väva och sy. Vi packade saker åt Volvo. Varför inte göra det och kalendrar. Jag kunde inte räkna dem. Varför undrade jag. Bara för att ha något att göra? Onödigt. Alla borde få göra något som är meningsfullt. Personalen be-

handlade oss som plastske-darna vi packade. Vi vill vara arbetskamrater! Efter sju år blev det långtråkigt. Min dröm var ett riktigt köksjobb. Nu jobbar jag i föreningen Grundens café i en servicegrupp på åtta personer. Vi är alla medarbetare. Vi får inte lön men nog pension. Vi ordnar konferenser, bjuder på kaffe och lunch. NÄR VI HAR LÄRT OSS SKA VI STARTA EGEN FIRMA. Och vi kan inte jobba för länge utan att ta betalt, avslutade Anna och tillade att hon är gift och fri.

Anna Strands dröm gick senare i uppfyllelse när Cafélokalen grundades i slutet av 1990-talet och hon fick arbeta i kök och hon trivdes med kundkontaktarna. Den lades dock ner efter cirka åtta års verksamhet. Numera ingår Anna i föreningen Grundens servicegrupp, som sysslar med olika uppdrag bland annat postning och distribution. På samma ställe arbetar också hennes man och nu drömmer de om att få byta lägenhet i en av Göteborgs förorter. ■

Nyheter

Text: Daniela Andersson
Bild: Jacob Granqvist

De västnyländska familjerna får stöd på Familjehörnan i Ekenäs

Elisabeth Grönroos startade upp Familjehörnan i Ekenäs, som fungerar i Barnvårdsförbundet i Finlands regi, år 2002. Idag jobbar här fem personer. Här har många västnyländska familjer hittat rätt stödformer både för små och stora problem. Flickkurserna enligt DISA-metoden är ett nytt projekt medan en av Familjehörnans populära kurser, De otroliga åren, igen startar i mars.

Föräldrautbildningen riktar sig till föräldrar med barn i åldern 6 till 12 som vill utveckla sitt föräldraskap. Kursen hölls med framgång första gången år 2008. Den 2 mars startar en ny kurs.

– All vår verksamhet är svår att förutse, behovet går i vågor. Med erfarenhet vet jag också att det inte är stämplanade att komma med i en sådan här grupp. Alla föräldrar mår bra av att gå den. Inte bara de med så kallade problembarn, konstaterar föreståndare **Elisabeth Grönroos**.

Kursen avklarar hur man ska få fason på sina trotsiga, arga, oroliga och okoncentrerade barn med hjälp av metoden De otroliga åren.

– Metoden är utvecklad av psykologen och forskaren

Carolyn Webster-Stratton från USA, där man mycket forskat i saken. Den ger resultat på riktigt och är så väldigt positiv. Man kommer bort från det negativa ekkorhulet och gnället och vänder på kakan.

Förvänade barn

Föräldrarna får riktiga aha-upplevelser och det är ett positivt sätt att jobba i grupp och få stöd av andra i liknande situationer. Metoden är konkret, man läser en bok, diskuterar i gruppen, tittar på video med olika situationer. I gruppen funderar man vad föräldrarna gör bra och kunnat göra bättre i videon. Genom rollspel övar föräldrarna på olika besvärliga situationer och så får man en hemläxa.

– Föräldrarna får sedan bevittna sina förundrade barn då de börjar berömma dem för minsta småsak som hör till metoden. Eller att leka med barnet tio eller trettio minuter per dag hör också till, men det ska ske på föräldrarnas eget initiativ, berättar Grönroos.

Grundidén går enligt en pyramid. Att tala, lyssna och leka, empati, beröm, uppmuntran och att fira då det går bra finns i botten. Tydliga regler finns i mitten och konsekvenser och att ignorera dåligt beteende finns högst upp. Om basen fungerar bra behöver man sällan använda de tråkiga metoderna.

– Föräldrar från hela Västnyland med jätteolika barn har deltagit. En del har haft diagnostiserade barn och

en del inte så stora problem. Det är bra att gruppen är olika. Föräldrarna får ofta tänka tillbaka på varför det är så svårt att berömma och säga positiva saker och fundera på sin egen barndom på hur man själv blivit uppfostrad.

DISA för flickor på åttan

Från och med i år har även ett nytt treårigt DISA-projekt startat tack vare finansiering från Raseborg. Familjehörnan började arbeta med DISA-metoden ifjol. Metoden är för flickor i åttonde klass och handlar om att lära känna igen sina negativa tankar, vad är en realistisk tanke och att vända negativt till positivt.

– Finansieringen hjälper oss att komma ut till skolorna och att på skoltid utveckla me-

Föreståndare Elisabeth Grönroos har händerna fulla på Familjehörnan i Ekenäs med bland annat flickprojektet för åttondeklassister enligt DISA-modellen.

toden. Vi är redan i skolklasserna gett en timme åt oss i tio veckors tid. Det är en positiv grej. Ungdomarna har tagit emot det jättebra och insett att andra också tänker "att jag är för lång, för kort eller har för kort eller för långt hår", säger Grönroos.

Målet är att femtio procent av alla åttondeklassister i Raseborg och Hangö ska nås av DISA. Annat som är på gång på Familjehörnan just nu är att man söker ungdomar som vill gå i stödgrupp för att deras föräldrar separerat. Den första gruppen för föräldrar som separerat har varit, likaså barngrupper. Nu är det ungdomarnas tid. Den 7 mars börjar kursen och det finns ännu plats för deltagare. De spelar ingen roll när separationen skett. Man kan också alltid anmäla sitt intresse för barn som upplevt separationer, kurserna startar enligt behov.

Inga problem med liten ort

Familjehörnans utrymmen finns i Ekenäs, men arbetsfältet är alla de västnyländska kommunerna och går på både svenska och finska. Verksamheten fokuserar på barnen och stöder föräldrarna. Hembesök görs när det gäller familjearbete

medan stödgrupperna samlas i Familjehörnans utrymmen. Man kan höra av sig till Familjehörnans kurser och stödgrupper direkt men för vissa stödgrupper finns kommunen eller någon annan som mellanhand. Att staden är liten vållar inga problem.

– I praktiken är det inte svårare att vara i Ekenäs. Det är lika och kan till och med vara värre i Helsingfors där alla verkligen också känner varandra och motsvarande verksamhet finns. Vi har haft barn från samma skola och klass i våra grupper utan problem. Grupperna är alltid trygga och vi kommer överens om gemensamma regler, hur man ska bete sig om man möts på stan och sådant, förklarar Grönroos.

Barnvårdsförbundet i Finland är landets äldsta barnskyddsorganisation. Föreningen grundades 1893 på privat initiativ av Anna af Schultén vars grundtanke var att betona kontinuitet och professionalitet inom socialvården. Barnvårdsförbundet är en av grundarorganisationerna för Stiftelsen Barnens Dag, vars uppgift är att bedriva Borgbackens nöjespark. ■

Anmälningar till Föräldrautbildningen tas emot av *harriet.ekman-salonen@bvif.fi*. Mer info på *www.bvif.fi*.

KYNNYS KOMMENTERAR

I senaste nummer av SOS Aktuell (6/2010) ingick en längre intervju med Christina af Hällström, angående vården av handikappade. Af Hällström riktade skarp kritik mot det sätt på vilket den nya handikappservicelagen i praktiken tvingar gravt handikappade, som enligt lagen har subjektiv rätt till personlig assistans, att själva fungera som arbetsgivare. Något som få av dem klarar av eller vill göra. Till de drivande krafterna bakom utvecklingen hör enligt af Hällström den internationella Independent Living-rörelse, vars principer i Finland främst har drivits av Kynnys ry- Tröskeln r.f.

SOS Aktuell bad om en kommentar av Kynnys' långvariga frontfigur **Kalle Könkkölä**.

Hej!

Jag skall försöka att i någon mån kommentera af Hällströms tankegångar.

Tyvärr har varken Kynnys eller jag själv en sådan makt som man låter förstå i artikeln. Independent Living-rörelsen har drivit och driver fortfarande också de utvecklingsstöddas intressen, och på andra sätt gravt handikappade. Vi har aldrig sagt att en personlig assistent skulle vara den rätta lösningen för alla svårt handikappade. Tvärtom passar den bara en del av de funktionshindrade.

Men just för denna grupp är en personlig assistent ett utmärkt alternativ som ger möjligheter till ett självständigt liv. En modell där alla handikappade har en assistent som avlönas av andra innebär alltid begränsningar. Då är det någon annan som bestämmer hur, av vem och när man får hjälp.

af Hällström är förgärd över att den som har en personlig assistent borde klara av att vara antingen arbetsgivare eller arbetsledare. Gör man inte det tycks hon utgå ifrån att vi som vill främja ett självständigt liv anser att man inte skall få någon hjälp överhuvudtaget. Det här är en fullständig och sorglig missuppfattning. At de svårt handikappade som inte själva kan fungera som antingen arbetsgivare

eller arbetsledare måste man erbjuda någon annan form av hjälp än personlig assistans. Den nuvarande lagen ger alla möjligheter till det, och rentav förutsätter det. Man måste ge den form av hjälp den handikappade har behov av.

Kynnys' jurister hjälper på olika sätt de funktionshindrade så att de får den hjälp de behöver. Det känns orimligt och rentav sårande att ta del av af Hällströms uppfattningar om Kynnys och Independent Living-rörelsen.

Det är inte vi som skrivit lagen. Den ansvariga är minister Risikko, och i sista hand riksdagen. I stället för att gräla sinsemellan vore det klokare om vi tillsammans kunde förbättra handikappservicelagen så att den bättre tjänar de olika handikappgruppernas behov. Alla förbättringar i lagstiftningen sker gradvis, och med plågsam långsamhet. Det är bara genom samarbete vi får till stånd förändringar.

Världen är inte färdig.

Kalle Könkkölä
verksamhetsledare

Redaktörens kommentar

Könkkölä och Kynnys-rörelsen har under åren utan tvekan gjort en stor insats för att förbättra de handikappades situation. De senaste veckornas diskussion i offentligheten, bl.a. i Hufvudstadsbladets spalter, har emellertid tydligt visat att Christina af Hällström har fog för sin kritik. Det är dessutom inte bara på handikappområdet självständighetstänkandet gått till överdrift på ett sätt som inte alltid är till fördel, för någon part. Inom exempelvis specialundervisningen i skolan drivs principen om elevernas integritet och självbestämmanderätt ofta så hårt att det gör det svårare, inte lättare, att lösa problemen. Och inom vården av äldre, med exempelvis tilltagande demensproblem, ges principen om patientens självbestämmande ibland helt orimliga proportioner. Här som i andra sammanhang gäller att det bästa ibland blir det godas fiende.

Thomas Rosenberg

Artikeln finns på *www.sosaktuellt.fi* i nummer 6.2010 för den som vill friska upp minnet.

Nyheter

Text&bild: Malin Johansson

Eva-Maria Kankainen ska skapa en pool för personlig assistans

Eva-Maria Kankainen

Familj: Sambon Tero, dottern Laura 2,5 år och hunden Jesse.

Ålder: 34 år.

Uppvuxen: i Karleby.

Bor: i Lundo.

Utbildning: socionom YH, FM (språk, internationell marknadsföring).

Egenskaper: social, positiv, envis, temperamentsfull, tycker om utmaningar och trivs bland människor. Tillbringar gärna mycket tid med familjen samt med sina nära och kära.

Intressen: går på gym, promenerar, inredning, tidigare även boxning och volleyboll.

Favoritmat och -dryck: en god biff och röd vin.

Motto: "Det som inte dödar, det härdar".

Eva-Maria Kankainen anställdes hösten 2010 av Kårkulla samkommun som projektkoordinator med uppgift att förverkliga en pool för personlig assistans. Hon berättar att även Förbundet De Utvecklingsstördas värf och Finlands Svenska Handikappförbund, samarbetar nära med Kårkulla i projektet kring att förverkliga en pool för personlig assistans i Svenskfinland.

– Genom en gemensam assistanspool i Svenskfinland vill vi skapa en modell för rekrytering, erbjuda utbildning för personli-

ga assistenter, brukare, anhöriga och tjänstemän. Dessutom vill vi erbjuda allmän information för personlig assistans, handledning, stöd och även administrativ hjälp (personal- och löneadministration), berättar Eva-Maria.

Eva-Maria är stationerad i Åbo på ungdomsverkstaden Troja. På samma plats finns Susanne Tuure, som även hon anställdes inom projektet av Kårkulla samkommun hösten 2010. Susanne jobbar som utvecklingsplanerare med uppdraget att utveckla strukturen för handikapps-service och en strategi för boendeservice.

– Visst samarbetar vi och fungerar som bollplank för varandra. Men våra arbetsuppgifter är ändå helt olika, säger Eva-Maria.

Som operativ och stödjande hjälp har Eva-Maria en arbetsgrupp i Västaboland som sammankommer varannan månad, en handledningsgrupp som träffas varje vecka samt en styrgrupp med representanter som företräder såväl samkommunens medlemskommuner, finlandssvenska organisationer inom relevanta områden, brukare- och anhöriga, samt Kårkulla samkommun. – Jobbet kräver mycket samarbete med andra aktörer, påpekar Eva-Maria.

Utmaningar

Eva-Maria Kankainen har tidigare jobbat med projektet familjevård i Svenskfinland och var då anställd av Kårkulla som projektkoordinator med uppgift att skapa en familjebank. Därför är Kårkulla bekant för henne från tidigare. Dessutom har Eva-Maria hunnit med att jobba som socialarbetare en kortare tid och med försäljnings- och marknadsföringsuppgifter inom privata sektorn. Då jag frågar henne vad hon tror att blir den största utmaningen med att skapa en gemensam assistanspool, svarar hon att den största utmaningen blir att få konceptet att fungera lika oberoende var man befinner sig, på landet eller i stan, i Nyland eller i Österbotten. En annan utmaning är förstas att få projektet självbärande.

– Vi kommer att gå in för en mediekampanj i de finlandssvenska dagstidningarna under våren, bland annat med artiklar om brukare och assistenter. Dessutom kommer det att publiceras en broschyr om projektet i februari. För den som är intresserad, kan man läsa mera om projektet på Kårkulla samkommuns hemsida och adressen: <https://www.karkulla.fi/node/147> ■

Fakta:

Kårkulla samkommun deltar åren 2010-2012 tillsammans med många aktörer (samkommuner, kommuner och/eller samsamarbetsområden) i det nationella utvecklingsprogrammet för social- och hälsovård (KASTE): Vammaispalvelujen valtakunnallinen kehittämissuunnitelma 2010-2012. Projektet samordnas av Etevan kuntayhtymä. Projektets övergripande mål är att förnya strukturen för handikappservicen, skapa tydligare och mera ändamålsenliga serviceenheter utgående från enskilda brukarens behov och stärka deras delaktighet. Projektets konkreta målsättningar är:

- Utveckla handikappservicestrukturen
 - Utveckla serviceplanering och servicehandledning
 - Utveckla ett mera individuellt boende
 - Utveckla personlig assistans
 - Säkra personalens kunskap
- Parterna har kommit överens om att alla själva kan välja vilka av dessa målsättningar man vill vara med om att förverkliga. Kårkulla samkommun har valt att prioritera utveckling av handikappservicestrukturen, ett mera individuellt boende samt utveckla personlig assistans.

Noterat

Frivilligåret

I mars börjar kampanjen frivilligåret. Startskottet för utmaningen för organisationer har gått. Kampanjen försiggår på nätet under frivilligåret 2011 med start den 1.3.

Tanken med kampanjen är tvådelad, dels ger den intresserade personer möjlighet att på ett enkelt sätt hitta de organisationer som kan erbjuda dem passande frivilligarbete, dels ger den de deltagande organisationerna synlighet och möjligheten att utvidga sitt nät med frivilligarbetare. De som deltar i kampanjen lovar att arbeta frivilligt ett bestämt antal timmar under frivilligåret, var och med vad beror på vilka organisationer som anmäler sig till kampanjen. Genom kampanjen ges frivilligarbetet synlighet och på

webbsidorna samlas information om frivilligverksamheten i hela Finland.

Kampanjens mål är att inspirera och uppmuntra också nya människor att arbeta frivilligt, erbjuda ett enkelt sätt att hitta information om frivilligarbete och en kanal att meddela sitt intresse, tillsammans föra fram frivilligarbetets mångfald och ge gemensam synlighet, ge en mångsidig bild av frivilligarbetets möjligheter och fungera som en intressant och skojig inkörsport också till andra webbsidor kring frivilligarbete, via personliga exempel berätta vad frivilligarbete ger och på så sätt också visa uppskattning för dem som redan är aktiva inom frivillig verksamhet.

Under hösten 2011 startar en kampanj riktad till arbetsplatser. Mera information senare.

Mer information fås av projektsekreterare Karoliina Tikka, karoliina.tikka@alli.fi. Vill du ha mer och alltid aktuell information om vad som är på gång under året finns det ett epostbrev du kan prenumerera på. Skicka ett mail till sympa@list.alli.fi och skriv subscribe.vapaaehtoistointa2011@list.alli.fi Förnamn Efternamn i rubrikfältet. Lämna meddelandefältet tomt. Tyvärr är det här brevet enbart på finska. Mer information på svenska hittar du på Studiecentralens hemsida www.studiecentralen.fi under länken "Europaåret för frivilligarbete". Här finns information om frivilligårets aktiviteter på svenska, material och idéer, och du kan enkelt följa med vad som händer just nu. Sidan uppdateras kontinuerligt så ta gärna en titt med jämna mellanrum! ■

Noterat

Premiärkurs för mor- och farföräldrar

Vi är en liten grupp i Åbo som tycker att mor- och farföräldrar till handikappade barnbarn kan ha behov av att veta hur man kan hjälpa sina barnbarn i det normala umgänget. Det handlar inte om rehabilitering utan helt enkelt vad man kan göra annorlunda när man ändå är tillsammans. Allt med tanke på barnbarnets bästa.

Inspirationen till kursen kommer från Uppsala i Sverige som ligger långt fram i det här arbetet. Kursen i Åbo är ändå ingen kopia av den svenska. Här satsar vi en dag på teori (förmiddagen) och sedan praktik (grupparbeten inriktat på handikappet).

Förmiddagen innehåller föräldrainlägg av Kenneth Nygrén, Juridiska ombudet Ulrika Krook berättar om handikappade barnbarns rättigheter och psykolog Thomas Londen om handikappade barnbarn i familjen. Efter lunchen delas delta-

garna i grupper för praktiska råd beroende på handikapp handledda av medlemmar i olika föreningar/förbund. Det handlar om funktionshinder, syn- och hörselskador.

Kursen hålls i Åbo lördagen den 19 mars kl. 10-15.30. Samarbetspartner är Åbo svenska pensionärsklubb. Själva kursen är gratis med lunchen kostar 10 euro.

Det är första gången en kursdag av det här slaget ordnas i Svenskfinland, kanske i hela landet. Ta chansen och kom med!

Med tanke på lunchen är det välkommet med anmälan. Gör det senast 1 mars till

Aira Eklöf (cp-förbundet) tel. 040-545 7144, e-post aira.eklof@cp-liitto.fi eller

Yrsa Lindroos tel 050-351 7512, e-post yrsa.lindros@gmail.com ■

Noterat

Klas Lindfors från Jakobstad utsedd till Årets Brailör

Klas Lindfors från Jakobstad har utsetts till Årets Brailör 2010. Brailören är en person som aktivt använder punktskriften och som verkat för punktskriftens utbredning.

Klas Lindfors motsvarar väl dessa kriterier. Han representerar den stora grupp människor som på äldre dagar blivit synskadad och därigenom förlorat sin lässyn. Klas har lärt sig punktskriften genom att delta i Förbundet Finlands Svenska Synskadades rfs nybörjar- och fortsättningskurser i punktskrift och genom en aktiv läs- och skrivträning på egen hand. Han läser idag både tidningar och böcker i punktskrift.

Klas är också ett föredöme för andra då han tack vare punktskriften även efter att ha blivit synskadad fortsatt sköta förtroendeuppdrag som han redan som seende valts till. Klas har dessutom utbildat sig till punktskriftsinstruktör och handleder idag andra synskadade på hemorten i användningen av punktskriften.

Årets Brailör utses nu för åttonde gången. Utnämningen riktar sig till en person som är aktiv punktskriftsbrukare och/eller har verkat för punktskriftens utbredning i samhället. Årets Brailör utses av Förbundet Finlands Svenska Synskadades punktskriftsarbetsgrupp och utmärkelsen delas ut i samband med en tematräff kring punktskrift. Träffen ordnas av FSS punktskriftsarbetsgrupp i samarbete med Norra Österbottens Svenska Synskadade r.f. och Svenska Studiecentralen. ■

Händelsekalendern 2011

Februari

12.2 Lördagsskoj för hela familjen kl. 13-17 på Högsands ferie- och kurscenter, Lappvik. Målgrupp: familjer som har barn med specialbehov. Arr: FDUV. Mera info av Elina Sagne-Ollikainen, (09) 434 236 15, elina.sagne-ollikainen@fduv.fi, www.fduv.fi

14-17.2. Ord och bild, rehabiliteringskurs i litterärt och visuellt skapande Kursplats; Norrvalla rehabCenter, Vörå. **Ansökan senast 17.01.2011.** Målgrupp: Vuxna personer med psykisk ohälsa och intresse för skapande. Arrangör; Psykosociala förbundet rf, med stöd av RAY. För mera info www.fspc.fi eller kontakta ann-charlott.rastas@fspc.fi 06-7232517. Kursen är avgiftsfri inkl. kost/logi och resor.

24.2. Stödpersonsträff kl. 17-18.30 i Vegahuset, Nordenskiöldsgatan 18a, Helsingfors. Träffarna är ett familjärt och avspänt tillfälle då du kan träffa andra stödpersoner och diskutera ditt stödpersonsuppdrag i en konfidentiell miljö. Ibland har vi något på förhand bestämt tema. Verksamheten bjuder på kaffe med tilltugg! Meddela Sonja tel 041-5012531 eller HYPERLINK "mailto:sonja.karnell@handikapp.fi"sonja.karnell@handikapp.fi senast en dag innan om du är på väg!

25-27.2 Vinterveckoslut på Peurunka för personer med utvecklingsstörning och deras familjer. Arr: FDUV. Mera info: Mailen Murmann, (09) 434 23616, mailen.murmann@fduv.fi, www.fduv.fi

Mars

SOS Aktuell nr 2 utkommer vecka 13. Deadline för material den 22 mars.

1.3 En rovfågel flyger in – en variation på Carmen, **kl. 18.30, i Almisen på Nationaloperan.** Arr: DuvTeatern & Nationaloperan. Mera info: www.duvteatern.fi

1.3 Humor och glädje under ledning av yrkesskickliga personer, kl. 16-19 i Sensoteket i Vegahuset. Arr: FDUV. Mera info av Elina Sagne-Ollikainen, (09) 434 236 15, elina.sagne-ollikainen@fduv.fi, www.fduv.fi

2.3 En rovfågel flyger in – en variation på Carmen, kl. 12.00, i Almisen på Nationaloperan. Arr: DuvTeatern & Nationaloperan. Mera info: www.duvteatern.fi

2.3 Humor och glädje under ledning av yrkesskickliga personer, kl. 16-19 i Sensoteket i Vegahuset. Arr: FDUV. Mera info av Elina Sagne-Ollikainen, (09) 434 236 15, elina.sagne-ollikainen@fduv.fi, www.fduv.fi

2.3 Stödgrupp för föräldrar – Bamsegruppens träff kl. 16.30-19.30 i Vegahuset, Helsingfors. Arr: Bamsegruppen & FDUV. Mera info: Monica Björkell-Ruhl, 040 510 93 90, monicabjorkellruhl@gmail.com, www.bamsegruppen.org

3.3 Handikappservicelagen med inriktning på serviceplanen kl. 18.30-21.00 på HandiCampen, Skarpansvägen 30, Mariehamn. Arr: FDUV, DUV på Åland, Juridiskt ombud i Svenskfinland. Mera info: Marita Mäenpää, (09) 434 23613, marita.maenpaa@fduv.fi, www.fduv.fi

7-11.3 Punktskrift till nytta och nöje, del 1 av en tredelad kurs (övriga delar är 23-27.5 och 5-9.9). Koivupuisto, Ylöjärvi. Kursen riktar sig till personer som redan kan lite punktskrift men vill lära sig mer. Arr: Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f. Mera info: Tessa Bamberg, (09) 6962 3024, tessa.bamberg@fss.fi.

8.3 Valdebatt i Helsingfors kl. 18.30-21.00. Arr: Samarbetsförbundet kring funktionshinder, Finlands Svenska Autism- och Aspergerförening, Finlands Svenska Handikappförbund, Finlands Svenska Synskadade, Invalidförbundet, Svenska Hörsel förbundet, Sympati. Mera info: Marita Mäenpää, (09) 434 23613, marita.maenpaa@fduv.fi, www.fduv.fi

9.3 Vintermotionsdag kl. 9.00-14.00 på Pajulahti motionscenter i Nastola. Målgrupp: personer i alla åldrar med olika funktionsnedsättningar och deras stödtrupper. Busstransport. Arr: FDUV, Stödpersonverksamheten. Mera info: Elina Sagne-Ollikainen, (09) 434 236 15, elina.sagne-ollikainen@fduv.fi, www.fduv.fi

9.3 Trygghet och självbestämmande med personlig assistans kl. 9-13 för dig som arbetar professionellt med stöd till personer med funktionsnedsättningar, kl. 17-20 för dig som har egna funktionsnedsättningar tillsammans med anhöriga/intressebevakare i Vegahuset, Helsingfors. Arr: JAG. Mera info: Jouni Ylitapio, 045 352 91 96, jouni.ylitapio@jagassistans.fi, www.jagassistans.fi

15.3 Trygghet och självbestämmande med personlig assistans kl. 9-13 för dig som arbetar professionellt med stöd till personer med funktionsnedsättningar, kl. 17-20 för dig som har egna funktionsnedsättningar tillsammans med anhöriga/intressebevakare på Vasa arbis. Arr: JAG. Mera info: Jouni Ylitapio, 045 352 91 96, jouni.ylitapio@jagassistans.fi, www.jagassistans.fi

21-25.3. Rehabiliteringskurs i vinterlandskapet. Kursplats; Kurssikeskus Syöte i Syöte. **Ansökan senast; 18.02.2011.** Målgrupp; du som gillar utmaningar och massor av snö, vintermotions betonat. Vuxna personer med psykisk ohälsa. Arrangör; Psykosociala förbundet rf, med stöd av RAY. För mera info www.fspc.fi eller kontakta ann-charlott.rastas@fspc.fi 06-7232517. Kursens pris är 70€ inkl. kost/logi och resor.

26.3 Dansgala på Norrvalla i Vörå. Arr: FDUV/DUV i Vasanejden. Mera info: Annika Martin, (06) 319 56 52, fdv.vasa@fduv.fi, www.fduv.fi

28.3-2.4 Parkurs - där den ena är synskadad. Norrvalla, Vörå. Kursen riktar sig till gifta eller samboende par, där den ena är synskadad. Ett synhandikapp påverkar båda parternas livssituation, vilket kan vara svårt att hantera i vardagen. FPA-kursnummer 40623. Arr: Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf i samarbete med FPA. Mera info: Stina Wiik-Latvala, (09) 6962 3018, stina.wiik-latvala@fss.fi.

30.3. Bamsegruppen r.f. En Mamma och ett Syskon till ett specialbarn diskuterar kring förhållandet till specialbarnet. www.bamsegruppen.org

31.3. Stödpersonsträff kl. 17-18.30 i Vegahuset, Nordenskiöldsgatan 18a, Helsingfors. Verksamheten bjuder på kaffe med tilltugg! Meddela Sonja tel 041-5012531 eller sonja.karnell@handikapp.fi senast en dag innan om du är på väg!

April

5.4 Specialpedagogiska hjälpmedel, kl. 16-19 i Sensoteket i Vegahuset. Arr: FDUV. Mera info av Elina Sagne-Ollikainen, (09) 434 236 15, elina.sagne-ollikainen@fduv.fi, www.fduv.fi

8-10.4 Familjehelg på Kisakeskus, Fiskars. Målgrupp: hela familjen, även syskon. Arr: FDUV. Mera info: Elina Sagne-Ollikainen, (09) 434 236 15, elina.sagne-ollikainen@fduv.fi, www.fduv.fi

11-12.4. FSSF:s kongress 11-12 april 2011 i Korsholmssalen, Korsholms vuxeninstitut. Första dagens tema fokuserar på anhörigas centrala roll inom social- och hälsovården. Dagarna bjuder på föreläsningar gemensamt, diskussioner, rådgivning och kontakter med andra inom samma verksamhetsområde. Anmälan senast 21.3 med blankett eller till kansli@fssf.fi.

14-17.4. Rehabiliteringskurs för anhöriga Kursplats; Norrvalla Rehabcenter, Vörå. **Ansökan senast 11.3.2011.** Målgrupp; anhöriga till personer med psykisk ohälsa. Arrangör; Psykosociala förbundet rf, med stöd av RAY. För mera info www.fspc.fi eller kontakta ann-charlott.rastas@fspc.fi 06-7232517. Kursen är avgiftsfri inkl. kost/logi och resor.

27.4 Den internationella ledarhundsdagen.

27.4 Stödgrupp för föräldrar – Bamsegruppens träff kl. 16.30-19.30 i Vegahuset, Helsingfors. Arr: Bamsegruppen & FDUV. Mera info: Monica Björkell-Ruhl, 040 510 93 90, monicabjorkellruhl@gmail.com, www.bamsegruppen.org

28.4. Stödpersonsträff kl. 17-18.30 i Vegahuset, Nordenskiöldsgatan 18a, Helsingfors. Meddela Sonja tel 041-5012531 eller sonja.karnell@handikapp.fi senast en dag innan om du är på väg!

Maj

SOS Aktuell nr 3 utkommer vecka 21. Deadline för material den 17 maj.

3.5 Boklansering: Katten i Ediths trädgård med Birgitta Boucht kl. 16-19 i Vegahuset. Arr: FDUV. Mera info av Solveig Arle, (09) 434 236 27, solveig.arle@fduv.fi, www.fduv.fi

9-13.5. Har du nedsatt hörsel? Kom med på en grundläggande informationskurs med uppföljning den 15-16.9. **Plats:** Norrvalla Rehab Center, Vörå. **Målgrupp:** Personer som skall få hörapparat, har hörapparat, personer utan hörapparat som märkt att hon/han börjat höra sämre och är intresserad av hur den egna framtiden ser ut. Mer info www.horsel.fi.

16-21.5 Kurs för synskadade kvinnor. Kursen är avsedd för synskadade kvinnor i olika åldrar som är i behov av sociala nätverk och kamratstöd. FPA-kursnummer 40624. Arr: Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf i samarbete med FPA. Mera info: Stina Wiik-Latvala, (09) 6962 3018, stina.wiik-latvala@fss.fi.

18-19.5 Att hantera konflikter inom omsorgen. Tammerfors. Maud Deckmar föreläser för personal inom Kärkullas boendeverksamhet och föräldrar vars ungdom har flyttat till egen bostad eller gruppboende. Arr: FDUV:s etiska forum, Kärkulla skn. Mera info: Marita Mäenpää, (09) 434 23613, marita.maenpaa@fduv.fi, www.fduv.fi

25.5 Stödgrupp för föräldrar – Bamsegruppens träff kl. 16.30-19.30 i Vegahuset, Helsingfors. Arr: Bamsegruppen & FDUV. Mera info: Monica Björkell-Ruhl, 040 510 93 90, monicabjorkellruhl@gmail.com, www.bamsegruppen.org

25.5. Bamsegruppen r.f. Specialbarnets Självkänsla. www.bamsegruppen.org

26.5. Stödpersonsträff kl. 17-18.30 i Vegahuset, Nordenskiöldsgatan 18a, Helsingfors. Träffarna är ett familjärt och avspänt tillfälle då du kan träffa andra stödpersoner och diskutera ditt stödpersonsuppdrag i en konfidentiell miljö. Ibland har vi något på förhand bestämt tema. Verksamheten bjuder på kaffe med tilltugg! Meddela Sonja tel 041-5012531 eller sonja.karnell@handikapp.fi senast en dag innan om du är på väg!

Vill du lägga in material på händelsekalendern? Kontakta Daniela Andersson, daniela.andersson@kolumbus.fi, GSM 044-5554388. Deadline för material till nummer 2/2011 är den 22 Mars. Tidningen utkommer vecka 13.